

Ревіталізація замкових комплексів

Ст. гр. АМ-16-1
Надрага В.

В останні роки спостерігається зростання інтересу до об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини, зокрема палацово-замкових комплексів. Через недостатнє фінансування, неправильну експлуатацію чи повне запусніння таких комплексів, особливо гостро постала проблема руйнування архітектурних пам'яток. У сучасній практиці застосовують різні методи збереження та відновлення цінних об'єктів архітектури. На сьогоднішній день одним з найперспективніших є метод ревіталізації.

Ревіталізація – це комплекс заходів, спрямованих на підвищення функціональної значущості архітектурного ансамблю (комплексу) фрагменту історичного архітектурного середовища шляхом відтворення втрачених ним громадських функцій або надання йому нових, що не порушують історичний вигляд будинків та їх оточення. Ревіталізація створює можливість максимально використовувати рекреаційний потенціал архітектурно-містобудівних пам'яток, наприклад, палацово-замкових комплексів

Під ревіталізацією інколи розуміють загалом поняття реконструкції застарілої забудови всіх видів. Проте найчастіше під цим словом мають на увазі саме виконання реконструкції зі зміною функціонального призначення будівлі чи споруди для створення принципово нового об'єкту нерухомості непромислового призначення.

Ревіталізація має велику кількість переваг. Як для території району, де знаходиться об'єкт, так і для всього міста та відповідно їхніх мешканців. Всі ці переваги вивчені провідними закордонними науковцями та доведені практичними спостереженнями і статистикою:

- поліпшення архітектурного вигляду регіону.
- покращення екологічного становища регіону;
- зменшення кількості будівельного та загалом твердого побутового сміття;
- підвищення соціального рівня життя людей, що мешкають поряд;
- зменшення рівня злочинності;
- зростання надходжень до місцевих бюджетів;
- зростання загальної економічної ситуації регіону;
- залучення інвестицій та розвиток туризму;
- поліпшення інфраструктури території, особливо інженерної

Світові приклади

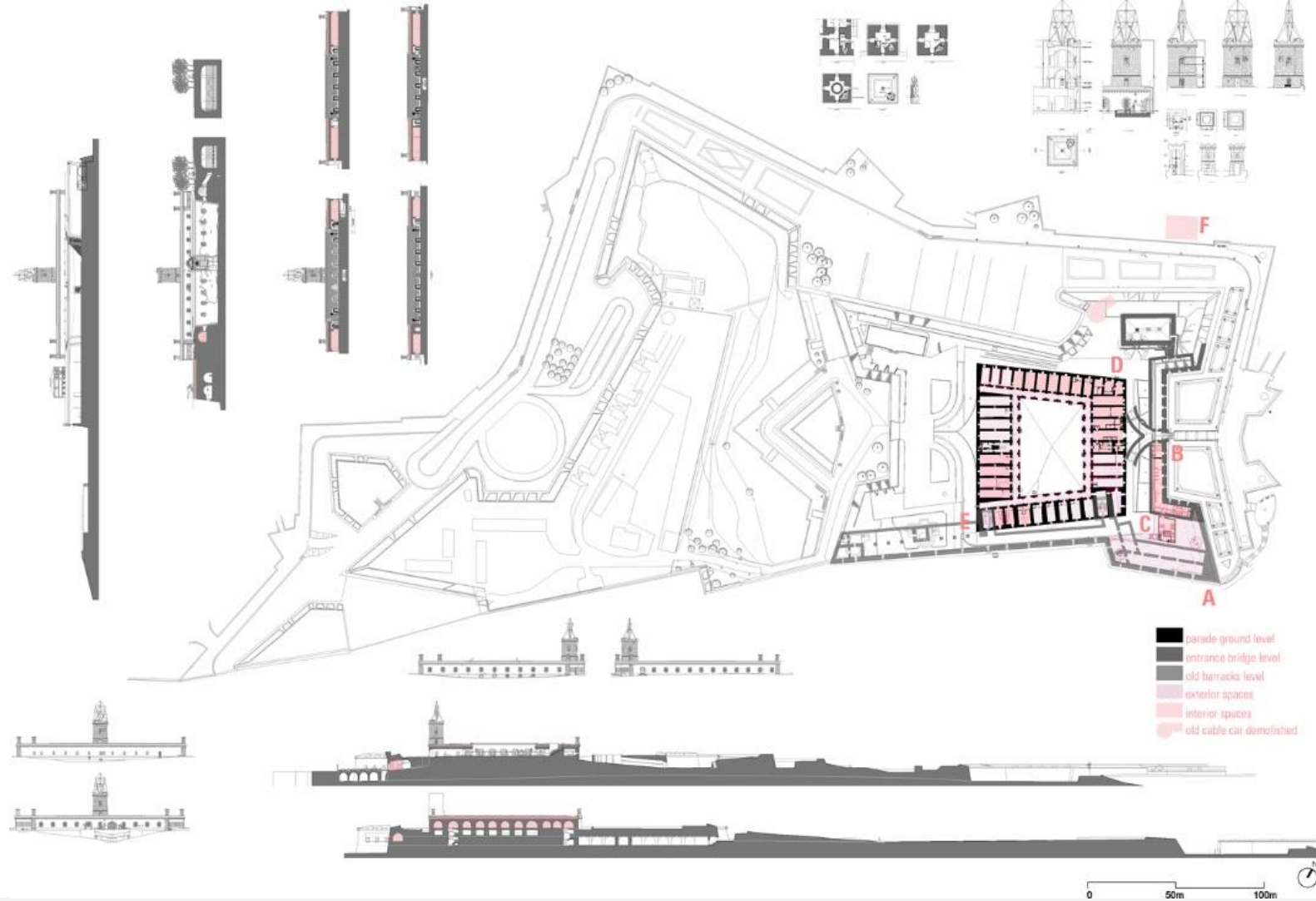

1. Замок Монжуйк, Барселона, Каталонія. Іспанія, 2018

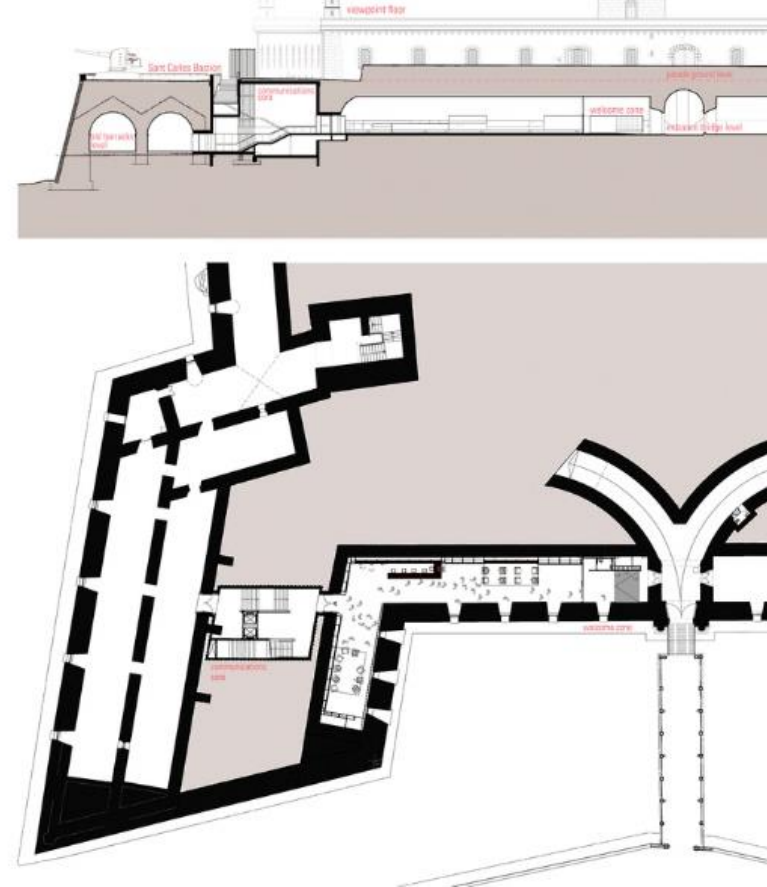
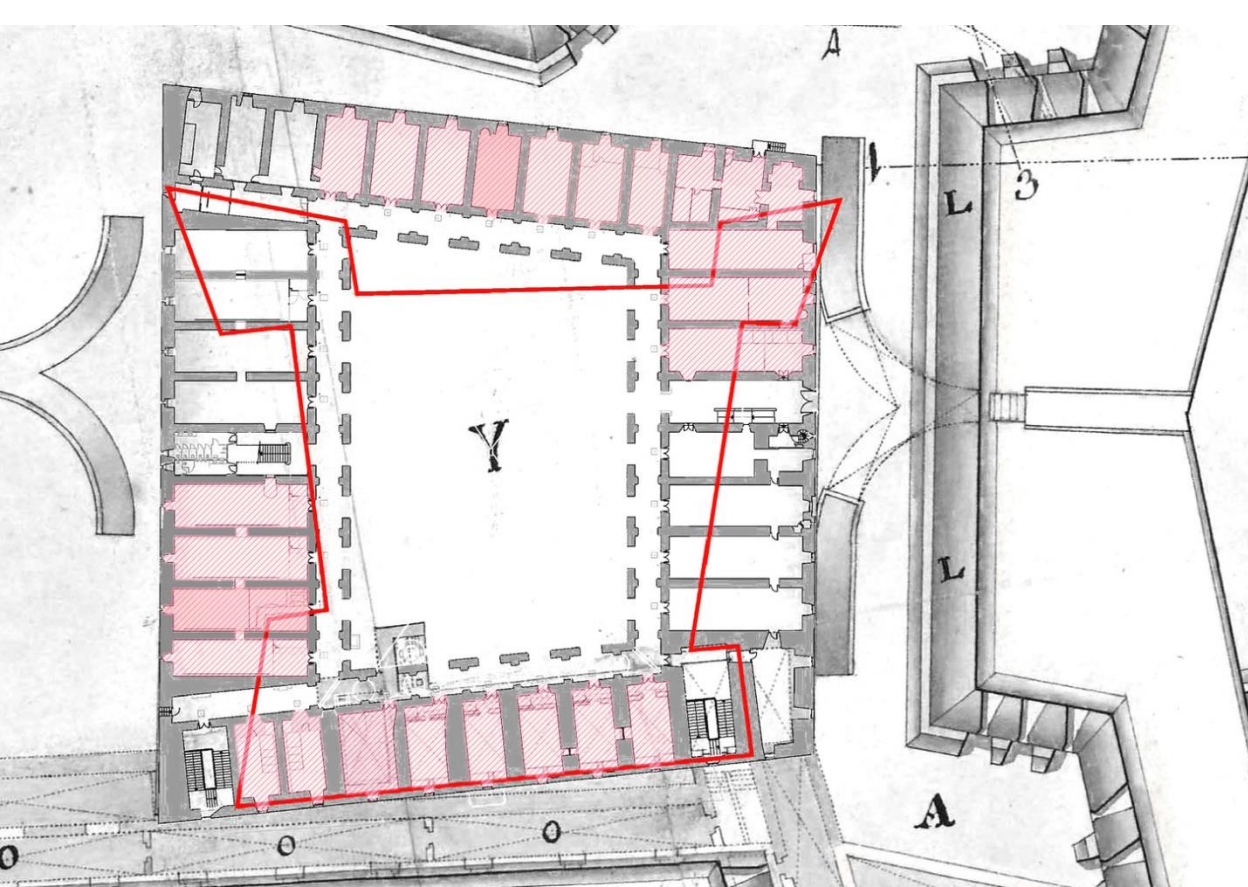
Замок Монжуйк – стара бастіонна фортеця, побудована на вершині пагорба Монжуйк (173 м над рівнем моря) у Барселоні, (Каталонія. Іспанія). Фундаменти перших укріплень були закладені в 1640р., сучасного вигляду замок набув у 18 столітті. Свого часу це був ідеальний оборонний майданчик з 360° оглядом території.

В 2007 р. він був переданий муніципалітету Барселони, що дозволило відновити комплекс з великою історично-архітектурною цінною спадщиною, та перетворити його на культурний, освітній та дозвільний осередок міста змінивши його військове призначення.

На основі первинного генерального плану було здійснено ряд втручання, спрямованих на консолідацію пам'ятки, поліпшення її умов безпеки користування та доступності, адаптацію існуючих просторів до нових функцій використання та великого напливу відвідувачів (комплекс має більше 800 000 відвідувачів щорічно).

Перші дії полягали у відновленні оглядового майданчика та реабілітації частини просторів навколо двору, відновлення бастіону Сан-Карлеса, адаптації старого артилерійського складу для прийому відвідувачів та побудова нового ядра комунікацій. Розкопаний всередині бастіон, дозволяє зв'язати три найважливіші рівні комплексу та сприяє доступності значної частини комплексу (було вирішено основну з проблем - зробити доступними приміщення, які за своєю суттю були задумані як неприступні місця).

Комунікаційне ядро складається з сходів і двох ліфтів, що з'єднують різні рівні замку і ведуть відвідувачів до серця бастіону Сан-Карлеса. Ядро з'являється у верхньому вільному просторі у вигляді будівлі, де розміщуються ліфти, та у вигляді зрізу в землі, де виходять сходи.

Приміщення для відвідувачів включають нові виставкові та аудіовізуальні простори. Реабілітація оглядового майданчика та просторів навколо парадного майданчика дозволила створити місце для виставок, конференцій та ін.

Нові елементи не впливають на сприйняття оригінальних просторів, пріоритет надано конструктивним рішенням, які підкреслюють архітектурну спадщину.

2. Єпископський замок Хаапсалу, Естонія, 2019

Єпископський замок Хаапсалу має довгу і багату історію, будівництво почалося в 13 столітті, а вже з 17 століття мури знаходяться в руїнах.

Проектом ревіталізації передбачено створення маршруту уздовж стін фортеці, та всередині приміщень, запропоновано відвідувачам поглянути на фортецю згори, з тих місць, куди зазвичай відвідувачі не мають доступу.

Звивистий маршрут уздовж стін і елегантний павільйон надають свіжості і створюють захоплююче поєднання нового зі старовиною.

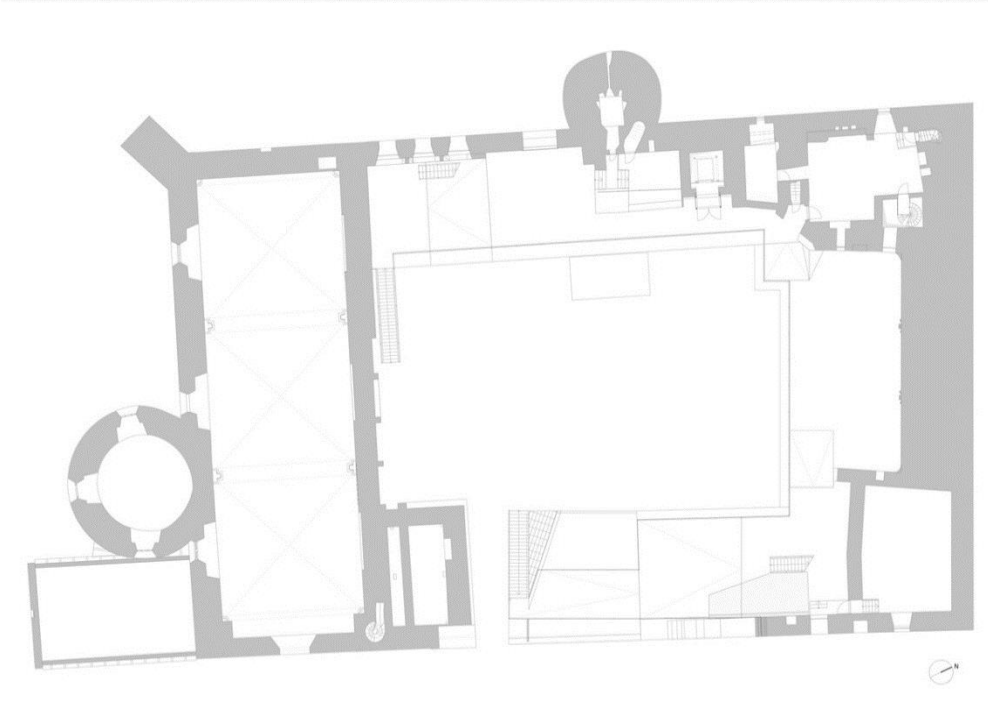
Сходи закріплені здебільшого за допомогою консолей, розміщені так, щоб мінімізувати будь-яку шкоду старовинному кам'яному муру. Використані деталі стін, які вже мали точки кріплення для конструкції покрівлі, що виникли після реконструкції у 90-х роках, або приєднано до реконструйованих частин. Точне положення сходів було розроблено у співпраці з істориками, максимально поважаючи та зберігаючи історичну субстанцію. Шлях є простий в архітектурному плані і максимально непомітний. Щоб конструкція була легка, вона виготовлена з листової сталі, мінімалістична із низькою кількістю деталей. Перила також є ненав'язливим, виконані з металевого профілю та сітки.

Новий вхідний павільйон з'єднує різні рівні, забезпечуючи доступ до підвалу, першого рівня та даху. Це початок і кінець мандрівки. Підлога павільйону є на рівні із внутрішнім двором. Виставкові приміщення в підвальному поверсі та приміщення для персоналу будуть з'єднані сходами. Павільйон є відкритого планування, добре освітлений та легкодоступний. Будівля має два входи, один біля входу в замок, а другий веде у двір.

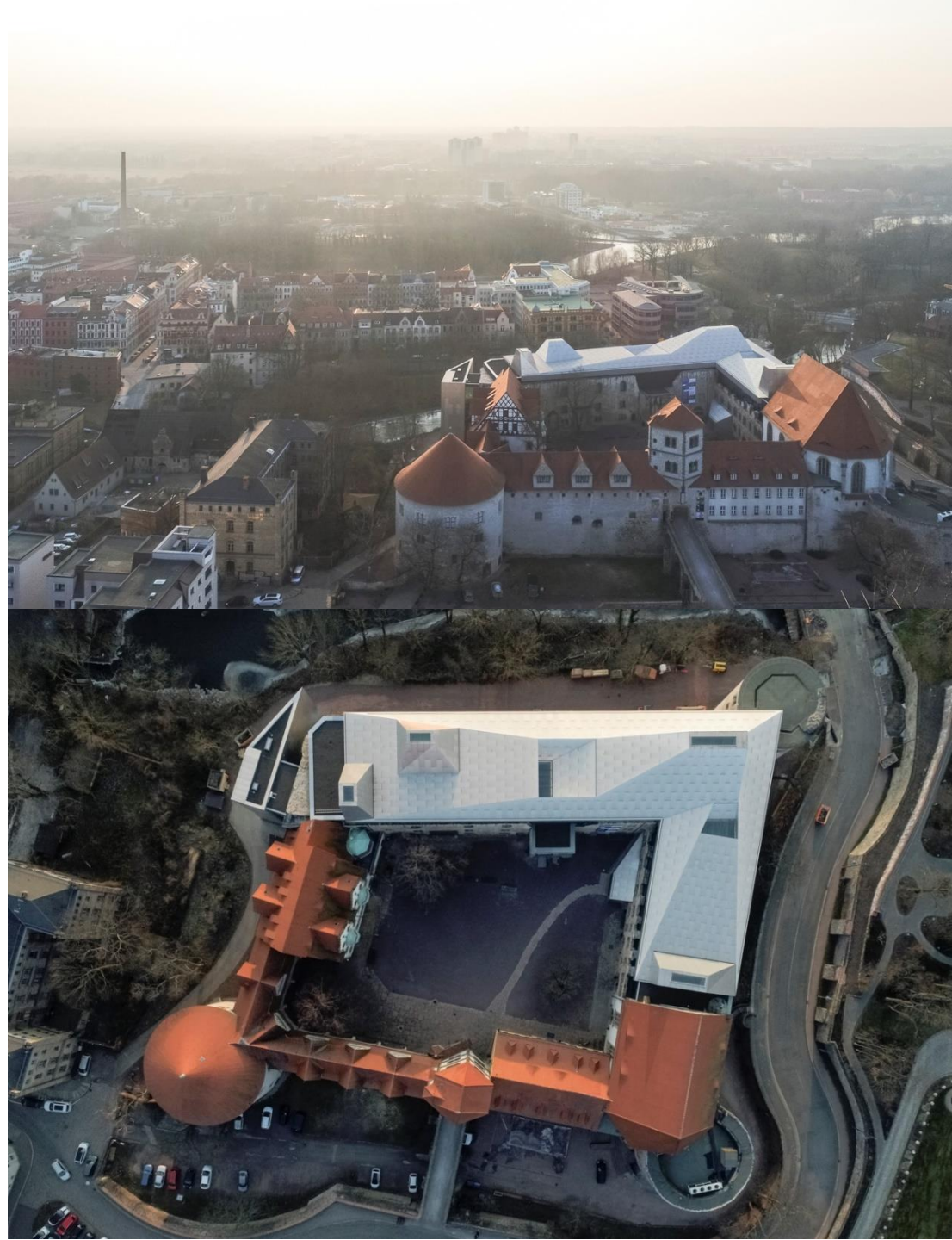
Експозиційні приміщення в реставрованій частині руїн - похмурі і нависаючі. Нове сучасне доповнення ставиться з повагою до старовини і допомагає краще зрозуміти її.

3. Замок Моріцбург, Галле, Німеччина, 2005-2008

Старовинний замок Моріцбург у місті Галле є цінним зразком готичної військової архітектури, типовим для Німеччини кінця 15 століття. Незважаючи на часткове руйнування північного та західного крил під час Тридцятилітньої війни, замок зумів зберегти більшість своїх первісних рис: навколишню стіну, три з чотирьох круглих веж на кутах та центральний двір.

Від моменту руйнування над замком, окрім проекту Карла Фрідріха Шінкеля в 1828 році, довгий час не велися жодної цілісної роботи щодо зміни та розширення давньої руїни для художнього музею, розміщеного там з 1904 року.

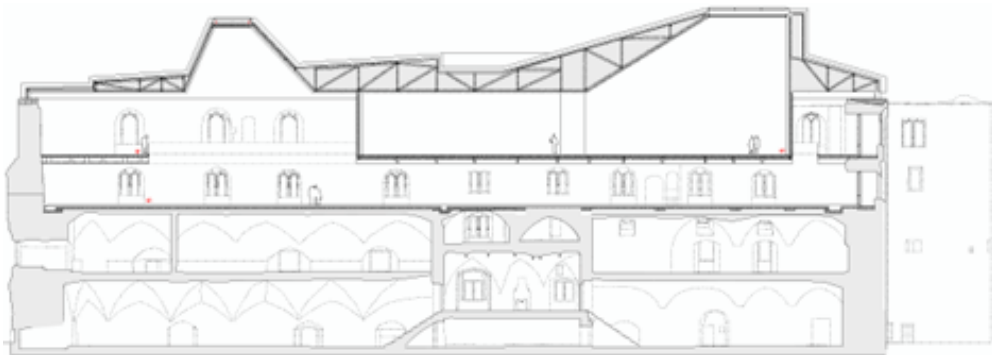
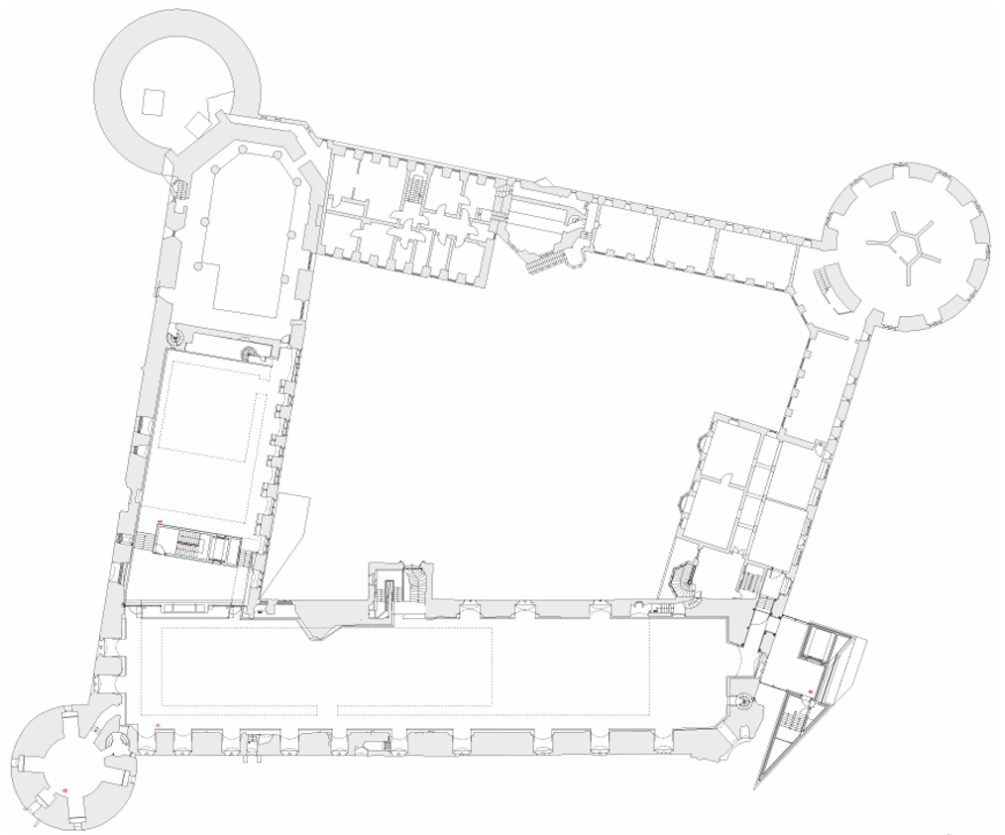
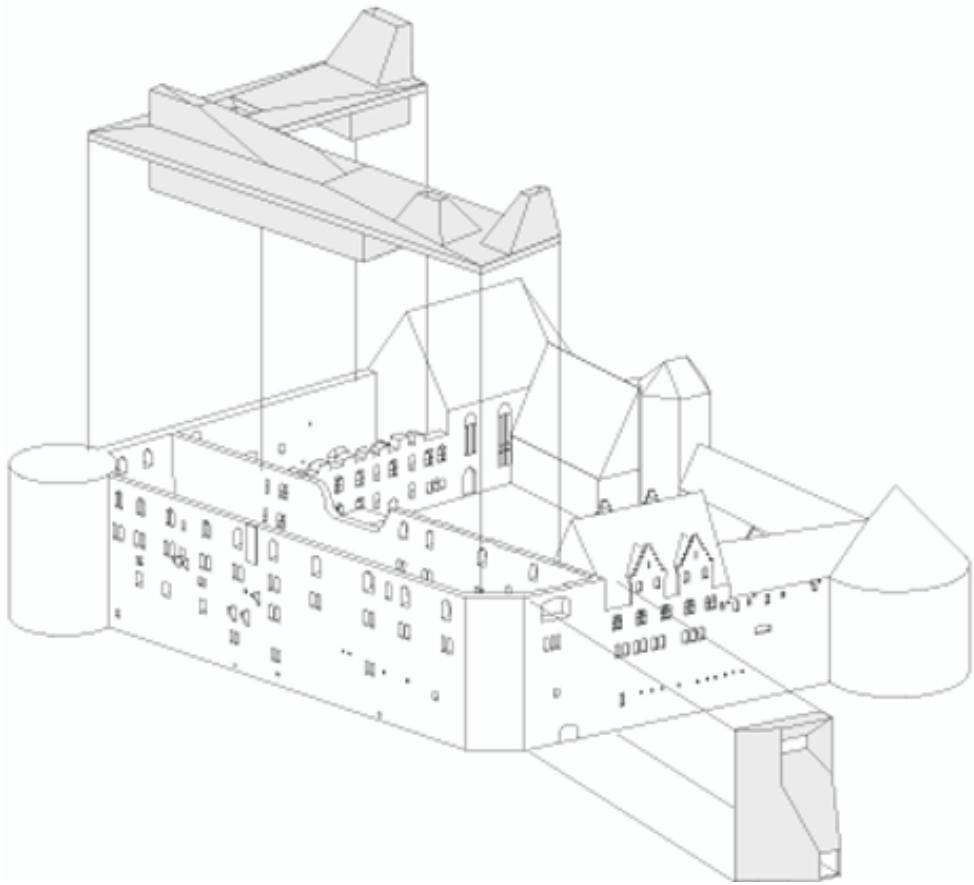
Коли необхідно було розширити виставковий простір. Nieto Sobejano Arquitectos запропонували новий дах, задуманий як велика складена платформа, яка піднімається і ламається, щоб ввести природне світло всередину, і з якої звисають нові виставкові площі. Оригінальну підлогу залишили недоторканною. Наслідком цього стало повністю вільний простір першого рівня (без додаткових конструкцій), унікальне місце для виставкових можливостей.

Також побудовано два нових вертикальних комунікаційних ядр зв'язку. Перший, розташований у північному крилі, з'єднує різні рівні разом. Другий - нова 25-метрова вежа, що забезпечує доступ до нових виставкових зон, а також їх вид на місто.

Кутова геометрія нових декорацій дахів і металевої вежі контрастує з існуючою формою замку та покращує образ романтичної руїни.

Проаналізувавши світові проекти ревіталізації можна зробити висновок, що застосування даного методу передбачає гармонійну реконструкцію та зміну функціонального призначення приміщень і споруд у цілому. Це дозволяє створити оптимальні умови для збереження, відновлення та використання архітектурних пам'яток у рекреаційному просторі, водночас сприяючи розвитку всієї туристично-рекреаційної структури. Ревіталізація є ефективним методом реалізації будівельного проекту. Крім економічної ефективності існують ряд інших переваг ревіталізації, таких як екологічні та соціальні.

